

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
 en Milieu
 Ministerie van Volksgezondheid,
 Welzijn en Sport

“SNEL en GOED GENOEG!”

*Organiseren van het verzamelen van
 meetgegevens tijdens chemische
 incidenten*

Sally Hoffer - Centrum Veiligheid

“SNEL en GOED GENOEG!”

**Kerntaak overheid bij grootschalige incidenten
 met gevaarlijke stoffen:**

Tijdig nemen van passende maatregelen om allerlei vormen van
 schade te **minimaliseren** en te **herstellen**

Bij schade gaat het om:

- **gezondheidsschade**
- schade voor milieu en natuur
- economische schade

Vuurwerkcramp, Enschede,
13 mei 2000

Brand Chemiepack, Moerdijk
5 januari 2011

Brand in vleeswarenfabriek
Weurt
29 oktober 2010

Incident bij dierenwinkel
Hoogeveen
5 november 2007

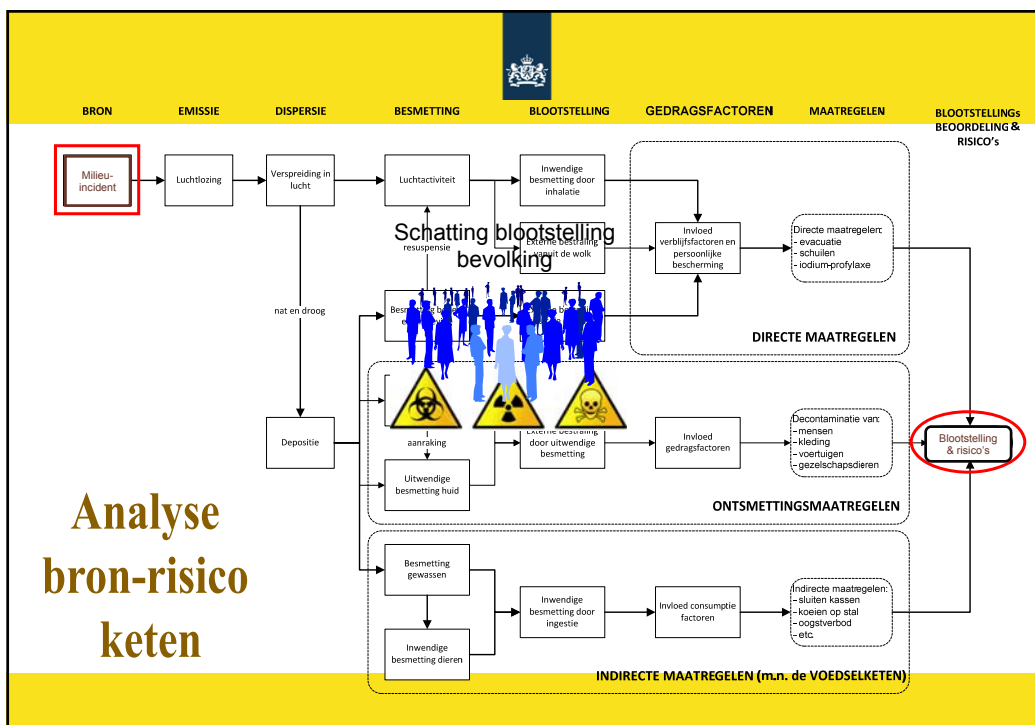
4

Minimaal nodig:

snelle en éénduidige informatie over de mate waarin schadelijke stoffen zijn vrijgekomen en in hoeverre mensen daaraan zijn of kunnen worden blootgesteld.

25 jaar

MOERDIJK

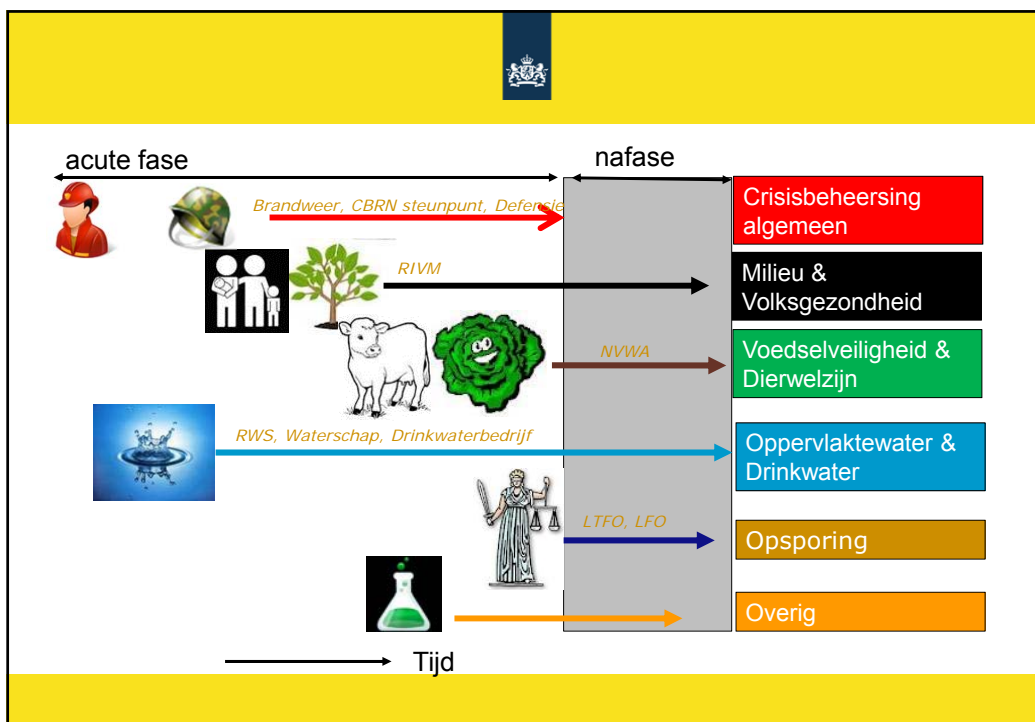
"Zo ontwikkelt het RIVM in opdracht van de Staatssecretaris van IenM een meetstrategie waarmee bij grootschalig vrijkomen van chemische stoffen een effectieve samenwerking tussen de betrokken meetdiensten wordt beoogd."

d1

Uit: Beleidsnota Minister VenJ, 10-2-12

Slide 8

d1 Suggestie; naar voren halen, bijv na sheet 5
dusselda; 21-5-2012

Verkenning

Metende instanties

Directe Afnemers

Besluitvormers

Dilemma's

- Taken en Verantwoordelijkheden
- Afstemming van meetgegevens en interpretatie
- Afspraken over de informatiestroom
- Verwachtingsmanagement

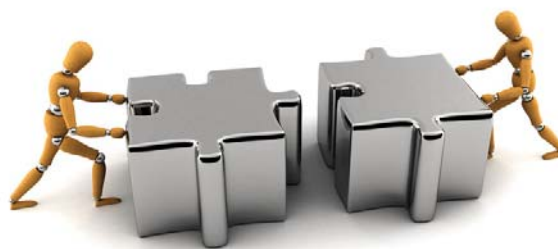
Gebruik onbemande

“SNEL en GOED GENOEG!”

Verstandige strategie:

Kies voor de inschatting van de ongevalsituatie voor een **optimale combinatie** van metingen en modelberekeningen !!

“SNEL en GOED GENOEG!”

Inschatting mbv Modelberekeningen

Project Modelgestuurde Meetstrategie

“SNEL en GOED GENOEG!”

Inschatting mbv metingen:

- Verschillende instanties doen metingen
- Metingen worden verricht tijdens verschillende fasen
- Metingen hebben verschillende doelen
- Verschillende instanties zijn afnemer van resultaten

Project Effectief Samenwerken

Effectiever meten: Hoe dan?
.... want meestal gaat het wel goed

Wanneer loopt het niet ...? Waarom niet?

- Als er veel organisaties betrokken zijn
- Niet-standaard situaties
- Bij overgangen van fasen (onduidelijkheid over taken, verantwoordelijkheden en afstemming)
- Regio- of grensoverschrijdende incidenten
- Verwachtingen niet duidelijk of onjuist (publiek, besluitvormers)

Werken met gesloten scenario's

- Een **scenario** is een chronologische beschrijving ("draaiboek") van een bepaalde gebeurtenis of reeks gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden of nog moeten plaatsvinden.... of zouden kunnen plaatsvinden.

Voordelen

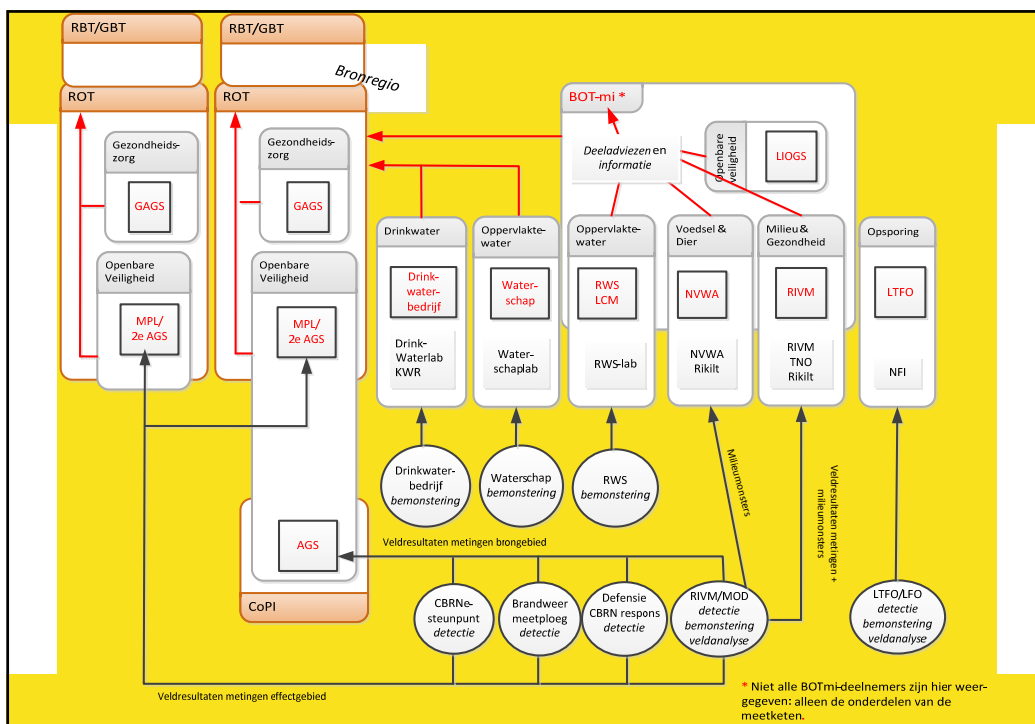
- Concreet, beeldend, voorstelbaar
- Gezamenlijk kader om mee te werken
- Structuur om alle elementen te verwerken → extrapolatie naar hele spectrum
- Praktijk, maar geen herhaling

Werksessies

- **Brand**
- **Explosie Laboratorium met verspreiding gevaarlijke stoffen**
- **Stankgolf**
- **Chemische aanslag**
- **Illegale lozing XTC laboratorium**

Ca. 20 deelnemers per sessie; vertegenwoordigers van verschillende organisaties.

"SNEL en GOED GENOEG!"

Als we dat allemaal gefikst hebben, zijn we er dan?

Nou, niet helemaal ...

Kerntaak 2 van de overheid:

*** Het beteugelen van onrust ***

“SNEL en GOED GENOEG!”

Inschatting situatie d.m.v. metingen:

- + meetlocaties optimaal te kiezen
- + meetresultaten betrouwbaar

maar ...

- niet overal is te meten
- niet alles is te meten
- geen verloop in de tijd
- gebied soms ontoegankelijk
- doorlooptijd vaak

onaanvaardbaar lang

Risicoperceptie en psycho-sociaal gedrag

- **Goede, snelle en betrouwbare** publieksinformatie is van cruciaal belang
 - Inhoud
 - Proces
- We hebben dus **kennis** nodig voor het nemen van de juiste **maatregelen**, maar ook voor optimale **publiekscommunicatie**

Complexiteit bestuurlijk systeem

- Verschillende overheden en ministeries hebben:
 - Verschillende verantwoordelijkheden
 - Specifieke (inter)nationale wet- en regelgeving
 - Verschillende interventieniveaus en limieten
- **Resultaat: de combinatie van maatregelen en adviezen kan op een gewone burger **ronduit belachelijk** overkomen**

- **Moerdijk:** *“spruitjes moesten mogen gegeten worden, maar voor de spruitjes van akkerboeren geldt een oogstverbod”*

Gedeelde basiskennis

- Basiskennis over de bron-risico keten:
 - de gevaarskenmerken van verschillende agentia
 - welke blootstellingspaden zijn er, en welke zijn in welke situatie wel en niet belangrijk?
 - gezondheidseffecten in relatie tot de mate van blootstelling
 - de effectiviteit van maatregelen
- maar ook basiskennis over:
 - algemene kenmerken risicoperceptie
 - sociaal-psychologisch gedrag van burgers
 - groepsdynamiek
- en:
 - toedeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden
 - kader en doel van verschillende interventieniveaus

Kijkministerie voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Maatregelen
in de
meetketen

Maatregelen
in de meetketen

Naar een effectievere samenwerking tussen meetdiensten bij
grootschalige chemische incidenten

PDF zie www.rivm.nl

En nu verder?

- Commissie Hoekstra
- Eenheid in Verscheidenheid
- Uitvoeringsprojecten
- Platform OTO